BEGRIPPENKADER WERKPLEKLEREN

Expertisenetwerk Bedrijfsmanagement 2023

WERKPLEKLEREN= een overkoepelende term en omvat verschillende verschijningsvormen. *Onder werkplekleren worden leeractiviteiten begrepen die gericht zijn op het verwerven van algemene of beroepsgerichte competenties, waarbij de arbeidssituatie de leeromgeving is (Codex Hoger Onderwijs)*. Het begrip arbeidssituatie kan **breed** worden ingevuld. Het gaat dus om leeractiviteiten die binnen de opleiding georganiseerd worden, een **substantieel** onderdeel van een vak uitmaken, waar de werkplek in zijn brede betekenis steeds betrokken is en die kunnen variëren op vlak van:

Locatie

Leeractiviteiten kunnen zowel op de campus als op de werkplek doorgaan, of zelfs nog op een andere plek (thuis, in de brede context van het beroep zoals vb bij een particulier, in de publieke ruimte). Ze kunnen live of online georganiseerd worden.

Betrokkenheid hogeschool & werkplek

De leeractiviteiten kunnen meer of minder aangestuurd worden door enerzijds de school, anderzijds de werkplek. De hogeschool is steeds betrokken en neemt ook steeds de evaluatierol op. De werkplek kan in meer of mindere mate betrokken zijn bij de leer- of evaluatie activiteiten en hierin ook verschillende rollen opnemen: gastdocent, opdrachtgever, stagebegeleider, jurylid…. De werkplek kan in haar actieve betrokkenheid niet alleen de opdracht aanleveren, maar ook een rol opnemen in begeleiding & feedback en evaluatie. De werkplek kan anderzijds ook louter als context of illustratie fungeren bij een opdracht of les die vooral door de school wordt aangestuurd.

Betrokkenheid student

Studenten kunnen bij het werkplekleren, afhankelijk van de leeractiviteit, een meer of mindere actieve rol opnemen en kunnen meer of minder autonoom werken.

Output van de leeractiviteit

Alle leeractiviteiten die georganiseerd worden in het kader van werkplekleren zijn er steeds op gericht om bepaalde leerdoelen in het opleidingsprogramma te behalen. Sommige leeractiviteiten leveren rechtstreeks en in grote mate meerwaarde voor de betrokken bedrijven en organisaties, andere leeractiviteiten zijn minder gericht op de relevantie van de output voor de werkplekken.

Realiteitsgraad van de leeractiviteit

Leeractiviteiten kunnen meer of minder reëel zijn (zowel in taak, opdracht of context) en dus meer of minder gesimuleerd.

De metafoor van het mengpaneel is passend om te laten zien hoe breed en gevarieerd het pallet werkvormen is, afhankelijk van de mate waarin de variabelen meer of minder aan bod komen.

AUTENTHIEK WERKPLEKLEREN **= de meest verregaande vorm van werkplekleren** waarbij de student gedurende een langere periode op een werkplek aan de slag gaat en daar een deel van de leerdoelen behaalt. Authentiek werkplekleren wordt vooral ingezet in de opleiding om studenten te laten groeien in de job en hen de kans te geven om op de werkplek, als motiverende leerbiotoop, vooral nieuwe competenties te leren. De student, werkplekmentor en de werkplek- of competentiecoach zijn de spilfiguren tijdens het werkplekleren en leren van en met elkaar. De werkplek laat zich in deze vorm van werkplekleren zien als mede-opleider.

1. (Werkplek)student: de student die aan werkplekleren doet
2. Werkplek- of competentiecoach: procesbegeleider die het leerproces van de student opvolgt tijdens authentiek werkplekleren en in functie hiervan intervenieert bij de 3 andere actoren: de docent, de mentor op de werkplek en de student zelf
3. Werkplekmentor: persoon die in opdracht van de werkplek de student begeleidt tijdens het werkplekleren.

Noot: De naam die deze vorm van werkplekleren effectief krijgt binnen een curriculum, kan verschillen per opleiding.

DUAAL LEERTRAJECT **=** een term die gehanteerd wordt **om de leerweg** waar er geleerd wordt op twee plaatsen (de campus en de onderneming of organisatie) aan te duiden. Het gaat hier over leertraject dat waarbij een groot deel van de opleiding op de werkplek plaatsvindt. De student leert op twee plaatsen (de campussen de onderneming), beide zijn een must om het leertraject van de student tot een goed einde te brengen en er wordt ingezet op uitwisseling tussen het werkplekleren op de werkplek en het leren op school. Duaal leren werd in 2016 geïntroduceerd in het onderwijssysteem in België om het onderwijs nauwer te laten aansluiten op de arbeidsmarkt. Het is een term die momenteel in Vlaanderen wordt gehanteerd om de alternatieve leerweg (de niet reguliere leerweg) in het secundair onderwijs aan te duiden (zie onderwijskiezer.be en onderwijsvlaanderen.be). Het diploma van een duale opleiding is volledig gelijkwaardig aan het diploma na een reguliere opleiding (in het secundair onderwijs). De Vlaamse Hogescholenraad stelt dat het momenteel niet opportuun is om duaal leren als norm voor het hoger onderwijs decretaal op te leggen.